

Ἀφιέρωμα στήν περιφερειακή ανάπτυξη

Τόν τελευταῖο καιρό, τό περιφερειακό πρόβλημα προκάλεσε πολλές συζητήσεις καί ἀρθρογραφία. Καί ἓνας δλόκληρος θεωρητικός προβληματισμός ἀναπτύχθηκε γύρω ἀπό τό θέμα «ανάπτυξη τοῦ χώρου». Ἀπό τήν ἄλλη μεριά, ἡ ἐμπειρία τῆς πρόσφατης δεκαπενταετίας δείχνει πώς ὁ φυσικός προγραμματισμός δέν ἔδωσε τά ἀποτελέσματα πού ἀναμένονταν, γιατί προσέκρουσε στίς ἀντίξοες συνθήκες πού χαρακτηρίζουν τήν ἐξέλιξη τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας ἀπό τό μεσοπόλεμο ὡς σήμερα. Σήμερα, ἡ ἀποφασιστική παρέμβαση στήν ἐξέλιξη τῆς δομῆς τοῦ ἐλληνικοῦ χώρου εἶναι ἀναγκαία. Γιατί μόνο ἡ υἱοθέτηση ἑνός οὐσιαστικοῦ προγραμματισμοῦ θά ἐπιτρέψει νά ἀναπτυχθεῖ μιά ισορροπημένη δραστηριότητα ἀνάμεσα στήν ὑπαιθρο καί τά μεγάλα ἀστικά κέντρα. Στή χώρα μας, ὅμως, ὁ προγραμματισμός προσκρούει σέ ἰσχυρά οἰκονομικά συμφέροντα πού ἀρνοῦνται νά θυσιάσουν τά ὀφέλη πού ἀποκόμισαν ἀπό τήν ὡς σήμερα ἀνισόμερη ἀνάπτυξη. Ἐπί πλέον, πρόσθετα ἐμπόδια στόν προγραμματισμό τῆς ἀνάπτυξης δημιουργεῖ ἡ ἐλλειπής ἐπεξεργασία τῆς οἰκονομικῆς διάστασης τοῦ σχεδιασμοῦ καί τέλος οἱ ἀναπόφευκτες ἐπιπτώσεις μιᾶς διεθνoῦς συγκυρίας διόλου εὐνοϊκῆς. Ὡστόσο, τά προβλήματα ἔχουν τόσο δξυνθεῖ ὥστε τό κράτος νά μήν μπορεῖ πιά νά κωφεύει, ἀλλά νά ἀναγκάζεται νά παρέμβει γιά τήν ὁργάνωση καί ἀνάπτυξη τῆς κοινωνίας καί τῆς οἰκονομίας καί παράλληλα γιά τήν ὁργάνωση τοῦ χώρου ὅπου ζοῦν καί κινoῦνται οἱ κοινωνικές δυνάμεις. Γιά νά εἶναι ὅμως ἀποτελεσματικό τό κάθε μέτρο (Ἐθνικό Χωροταξικό, Ρυθμιστικό Ἀθήνας) ὀφείλει νά σκοπεύει τά βαθύτερα αἷτια τῆς σημερινῆς κατάστασης καί νά μήν ἀρκεῖται σέ πρόσκαιρες λύσεις, πού ἀπλῶς μεταθέτουν τό πρόβλημα.

Τό ἀφιέρωμα τῶν «Σύγχρονων Θεμάτων» περιλαμβάνει τρεῖς ἐνότητες: Ἡ πρώτη, μέ τά ἀρθρα τῆς Κ. Γεράρδη-Λεοντίδου, τοῦ Λ. Βασενχόβεν καί τοῦ Ν. Πολυδώριδῆ ἐπιχειρεῖ μιά θεωρητική ἀνασκόπηση τοῦ περιφερειακοῦ προβλήματος. Ἡ δεύτερη, μέ τά ἀρθρα τοῦ Γ. Καυκαλά καί τοῦ Π. Ἀβδελίδῃ ἐπιδιώκει νά φωτίσει ὀρισμένες οἰκονομικές πλευρές τοῦ ζητήματος. Ἡ τρίτη, τέλος, μέ τά ἀρθρα τῶν Γ. Πολύζου καί Γ. Δοκουμετζίδῃ ἀναφέρεται σέ εἰδικότερα προβλήματα τῆς Ἀθήνας. Τό ἀφιέρωμα ἀνοίγει μέ ἓνα ἀρθρο τοῦ Π. Λουκάκη καί κλείνει μέ μιά σύντομη μελέτη τοῦ Σ. Τσιλένη γιά τήν περιφερειακή διαίρεση τῆς χώρας.